

УДК 347.778.001.76

© Цибульська Л.О.¹, Агілера Амайя Гладіс Віра²

ВПЛИВ РИНКУ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ НА ІННОВАЦІЙНУ ДІЯЛЬНІСТЬ

В роботі розглядаються сутність винаходів та їх охорона, умови патентоспроможності винаходу та основні способи стосовно патентування. Проаналізовано кількість одержаних патентів в Європейському патентному відомстві, структуру одержаних патентів по країнах світу, динаміку галузевого складу патентних ресурсів в Україні та їх стан в Донецькому регіоні.

Ключові слова: винахід, патентовласники, заявка, структура, патентоспроможність, галузевий склад.

Цыбульская Л.А., Агилера Амайя Гладис Вера. Влияние рынка интеллектуальной собственности на инновационную деятельность. В работе рассматриваются сущность изобретений и их охрана, условия патентоспособности изобретения и основные способы патентования. Проанализировано количество полученных патентов в Европейском патентном ведомстве, структуру полученных патентов по странам мира, динамику отраслевого состава патентных ресурсов в Украине и их состояние в Донецком регионе.

Ключевые слова: изобретение, патентообладатели, заявка, структура, патентоспособность, отраслевой состав.

L.O. Tsybulskaaya, G.V. Agilera Amaya. The influence of the market of the intellectual property upon the innovative activities. This paper coincides with the essence of the inventions and their protection, the conditions for patentability of the invention and the basic ways of patenting. The number of the patents granted by the European Patent Office, the structure of the granted patents throughout the countries of the world, the dynamics of the industrial composition of the patent resources in Ukraine and their status in Donetsk region were analyzed.

Keywords: invention, patent holders, application, structure, patentability, industrial structure.

Постановка проблеми. Інноваційний шлях держави буде залежить від ефективності використання інтелектуальної власності підприємств, а як показник такої активності може виступати кількість патентів на підприємствах та вміння їх комерціалізувати. Тому проблема охорони та комерціалізації винаходів у всьому світі залишається актуальною.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. У світовій економічній літературі цій проблемі присвячено багато робіт. В цьому контексті можна виділити таких вчених: Федулову Л.І., Чухна А., Орлюк О.П., Бутник – Сіверського О.Б., Цибульова П.М., Ревуцького С.Ф., Нежиборця В.І., Федченко Л.Ю., Макарова В.Л., Козирева А.М. та інших.

Мета статті полягає в дослідженні впливу патентно-інформаційних ресурсів на світовий ринок, виявлення тенденцій у сфері інтелектуальної власності на прикладі великих закордонних та вітчизняних підприємств.

Виклад основного матеріалу. Патент, отриманий в Україні, надає патентний захист тільки на території України. Але за необхідності забезпечення економічного захисту інтересів не тільки на території України, але і за її кордонами, виникає необхідність отримати патент в закордонній країні або групі країн. Є кілька систем патентування за кордоном, але як такого міжнародного патенту не існує. Наразі розглянемо два способи міжнародного патентування, що стали об'єктом дослідження у роботі.

1 спосіб. Подача заявки на Європейський патент до Європейського Патентного Відомства

¹ канд. екон. наук, доцент, ДВНЗ «Приазовський державний технічний університет» м. Маріуполь.

² магістр групи ІВ-11-М, ДВНЗ «Приазовський державний технічний університет» м. Маріуполь.

(ЄПВ). Заявка подається через Європейського патентного повіреного на одній з офіційних мов ЄПВ (англійською, французькою чи німецькою) з вказівкою країн, в яких потребується патентний захист. Для отримання патентного захисту необхідно протягом 3-х місяців з дати публікації рішення про видачу європейського патенту провести національні валідації в обраних національних патентних відомствах, що тягне за собою переклад матеріалів заявки на національні мови обраних країн, оплату офіційних зборів за валідацію. Наприклад, валідація в п'яти країнах з наданням національних переказів тягне за собою витрати від 5000 євро і більше.

2 *спосіб*. Подача заявки по процедурі РСТ (Patent Cooperation Treaty) [7, С.61-62]. У результаті великої підготовчої роботи 17.07.1970 року на Дипломатичній конференції у Вашингтоні була укладена багатостороння угода – РСТ (Великобританія, США, Франція, ФРН, Японія та СРСР з 01.06.1978 року). Цей договір набрав чинності з 1978 року і становить собою спеціальну міжнародну угоду в рамках Паризької конвенції щодо охорони прав на винаходи, корисні моделі, промислові знаки, знаки обслуговування, фірмові найменування та зазначення про походження чи найменування місця походження товарів, а також припинення недобросовісної конкуренції. На сьогоднішній день країн-учасниць, що стали учасницями договору РСТ, є 141 країна світу.

Доволі наглядно можна побачити (рис.1), що після стабільної динаміки зростання до 2007 року, кількість патентних заявок залишилися на стабільному рівні у 2008 році і помітно зменшилася в 2009 році під час рецесії.

Рис. 1 - Динаміка подачі прямих європейських заявок у рамках ЄРС, та міжнародних заявок у рамках РСТ за 2006-2010рр. (Джерело: складено за даними Європейського патентного відомства [Електронний ресурс] [http // www.epo.org](http://www.epo.org))

У 2010 році кількість заявок істотно зросло на 11% і перевищило докризовий рівень, частково в результаті відновлення економіки, а частково як побічний ефект в наслідок впровадження Європейською патентне відомство (далі ЄПВ) нових правил, які призвело заявників до необхідності подачі заявок до кінця 2010 року.

Більш детально розглянемо та проаналізуємо показники 2010 року. В першу чергу слід зазначити, що активними учасниками європейського патентного ринку є близько 45 країн світу. Основні з них за показниками подачі європейських заявок у рамках ЄРС та міжнародних заявок у рамках РСТ 2010 року показані на рис.2.

Отже, за даними ЄПВ у 2010 році найбільша кількість одержаних патентів належить Сполученим штатам Америки (США)– 60588 патентів. Незважаючи на те, що США мають досить стабільний та розвинений патентний ринок у своїй країні, багато американських компаній одержують патенти саме у Європі. Друге місце посідає Японія, економіка цієї країни є однією з найпотужніших у світі. Саме Японія одна з перших країн світу, що поставила перед собою заповнювати розвинутої економіки інноваційну складову. Слід зазначити, що лише на третє місце виходить європейська країна – Німеччина, на рахунок якої 33193 патенти за 2010 рік.

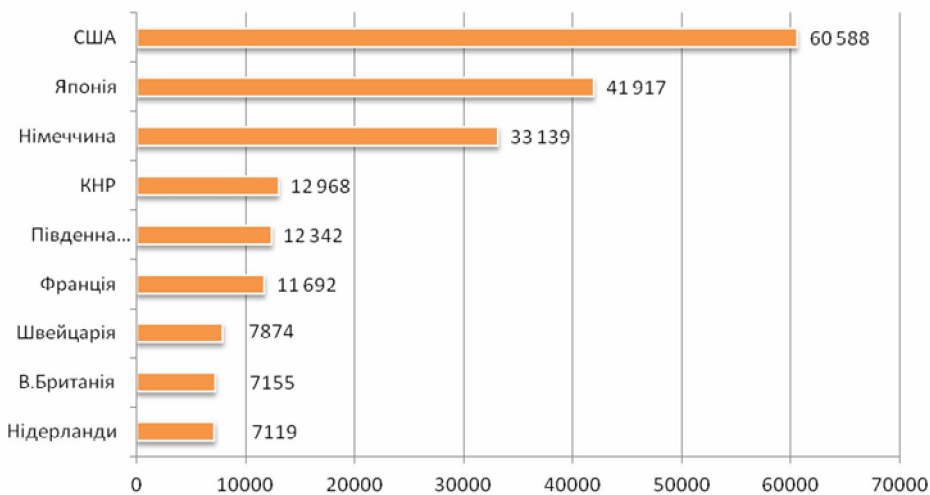

Рис. 2 - Кількість заявок на одержання патентів за 2010 рік (Джерело: складено за даними Європейського патентного відомства [Електронний ресурс] [http // www.epo.org](http://www.epo.org))

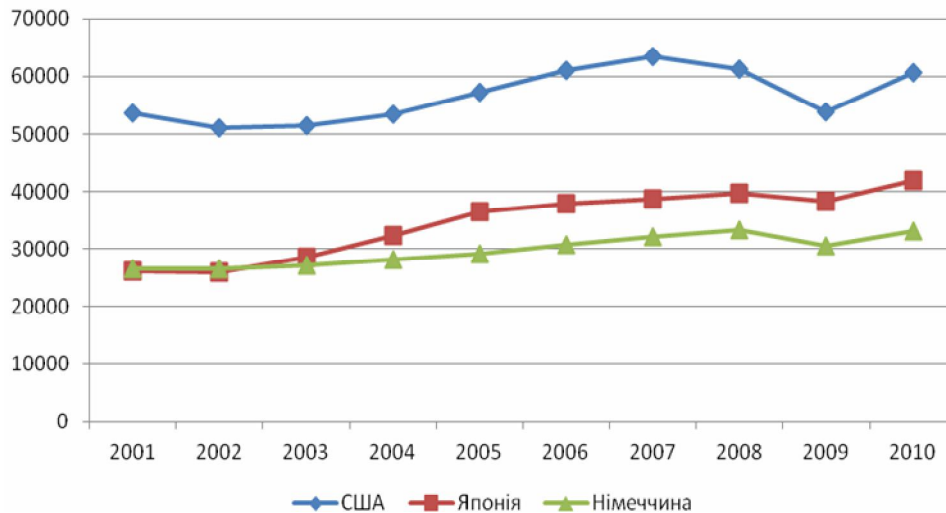

Рис. 3 - Динаміка одержаних патентів найбільш вагомих країн світу (Джерело: складено за даними Європейського патентного відомства [Електронний ресурс] [http // www.epo.org](http://www.epo.org))

Якщо розглядати динаміку показників кількості патентів по вищезазначеним країнам, то можна зробити наступні висновки (рис.3). Починаючи з 2002 року, спостерігається позитивна динаміка росту кількості отриманих патентів цими країнами. Особливого розмаху досягають темп США, найбільша кількість одержаних патентів за визначений період була зафіксована у 2007 році, до початку світової фінансової кризи. Далі у 2009 році відбувається помітний, а для США значний спад кількості отриманих патентів, в першу чергу, це пов'язано з наслідками світової економічної кризи, але вже у 2010 році показники йдуть угору і можна говорити про те, що ці три країни ще будуть нарощувати темпи патентування і надалі.

Тепер розглянемо динаміку останніх 7 країн світу, що увійшли в десятку найбільших країн світу за обсягами отриманих патентів у 2010 році (рис.4).

У більшості країн, що аналізуються, явно виражена позитивна динаміка росту кількості патентів у період з 2001 по 2010 роки. Найбільш різке зростання зафіксовано у Китаї, та Південній Кореї, у 2010 році показники кількості одержаних патентів пересіклися на позначці 12 тисяч патентів, і за прогнозними даними показники обох країн будуть і надалі будуть зростати. Загалом позитивна динаміка спостерігається у показниках усіх країн, окрім Нідерландів. За показниками цієї країни з 2005 року явно виражена тенденція спаду кількості одержаних патентів.

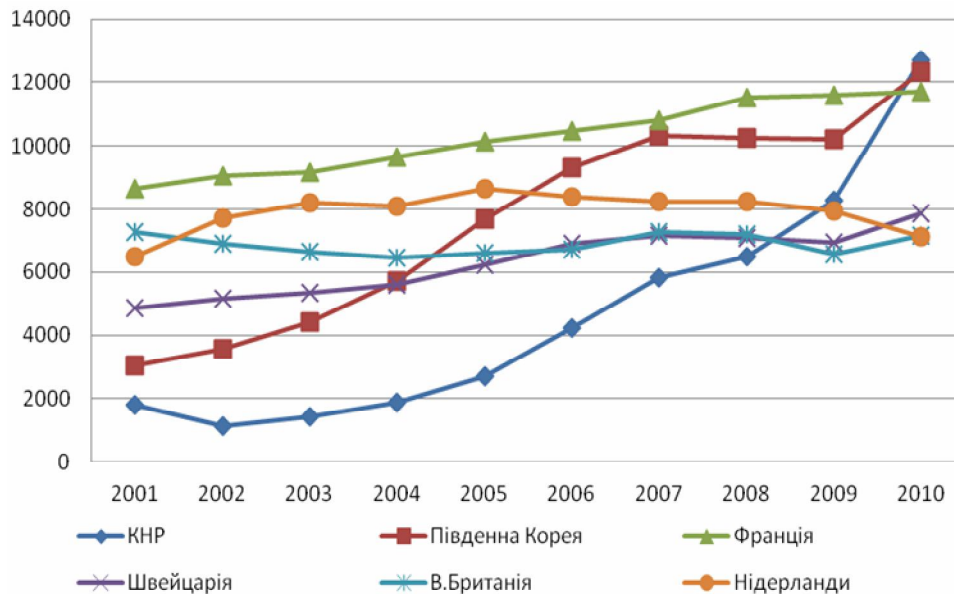

Рис. 4 - Динаміка одержаних патентів найбільш вагомих країн світу (Джерело: складено за даними Європейського патентного відомства [Електронний ресурс] <http://www.epo.org>)

На рис. 5 питома вага патентів в загальному об'ємі патентування приходить на сферу медичних технологій і складає 26%. Якщо порівнювати загальні показники кількості патентів в цій сфері, то частка США складає 58,5% від загальної кількості світових патентів. Питоми вагу в це внесли такі американські компанії, як Тусо Healthcare (370 патентів), Johnson & Johnson (339 патентів), та Medtronic (307 патентів).

Слід відмітити, що 17% і 15% патентів відносяться до таких галузей, як цифрові технології та комп'ютерні технології відповідно. Найбільша кількість патентів з цифрових технологій належить компанії Qualcomm (975 патентів), що займається розробкою та дослідженням бездротових засобів зв'язку. У сфері комп'ютерних технологій першу трійку компаній на рахунок яких приходить найбільша кількість патентів складають Microsoft (293 патента), І.В.М (271 патент) та компанія Apple.

Друге місце в загальному заліку отриманих патентів посідає Японія. Структурні співвідношення галузей щодо патентування зображені на рис.6, наглядно бачимо, що явно виражені чотири галузі з найбільшим відсотком кількості патентів. Найбільший вклад у сферу комунікацій внесли такі японські компанії, як Panasonic (202 патенти) та Sony (199 патентів). Panasonic – це розвинена машинобудівна корпорація, одна з найбільших у світі виробників побутової техніки та електронних товарів. Компанія Sony, що у 2010 році отримала лише на 2 патенти менше ніж Panasonic, представляє собою транснаціональну корпорацію, що спеціалізується на випуску побутової та професійної електроніки, ігрових консолей та іншої високотехнологічної продукції. Ці дві компанії також лідирують в галузі цифрових технологій за кількістю одержаних патентів: Sony з кількістю патентів у 166 і Panasonic зі 147 патентами. В сфері електричних машин друге місце після Panasonic займає Toyota Motor, одна з найбільших японських автомобілебудівних корпорацій, що також надає фінансові послуги та має декілька додаткових напрямлень у бізнесі.

Німеччина займає третє місце за загальною кількістю патентів за 2010 рік, і у перспективі є прогнози, що існуючий інтелектуальний потенціал в країні достатній для того, щоб у найближчі роки наздогнати Японію. В структурі явно виражені лідируючі позиції реєстрації патентів в сфері органічної хімії – 26% від загальної кількості патентів. На першому місці знаходиться німецька компанія Basf - найбільший у світі хімічний концерн, на його рахунок 309 патентів за даними на 2010 рік. Друге місце посідає Bayer – міжнародний хіміко-фармацевтичний концерн він у 2010 році одержав 270 патентів, а також Boehringer Ingelheim, Henkel, Merck KGaA, що в загалом одержали близько 362 патентів у сфері органічної хімії. Слід відмітити, що при загальному аналізі патентів у сфері органічної хімії по країнам учасникам європейського патентного ринку Німеччина займає перше місце.

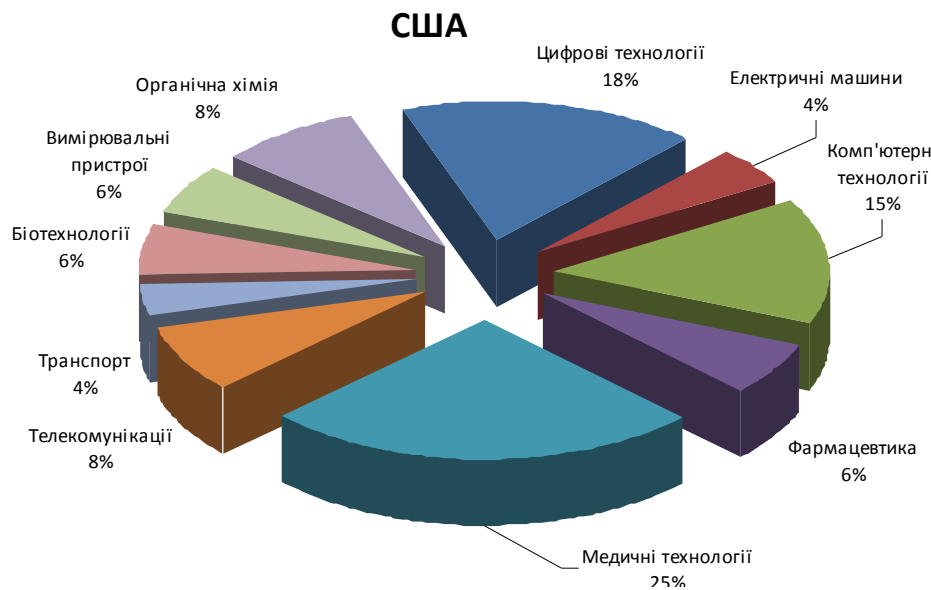

Рис. 5 - Галузевий склад одержаних патентів Сполучених Штатів Америки за 2010 рік (Джерело: складено за даними Європейського патентного відомства [Електронний ресурс] [http // www.epo.org](http://www.epo.org))

Далі в структурі патентів Німеччини слід відмітити сферу транспорту, на її рахунок 22% від загальної кількості патентів. Вагомий внесок внесли найбільша європейська корпорація аерокосмічної промисловості - EADS (249 патенти) та німецька група компаній, великий виробник автомобільного і промислового устаткування, споживчих і побутових виробів, що має назву - Robert Bosch (234 патенти). Далі в структурі майже однакову частку займають такі галузі, як вимірювальні пристрої та електричні машини, найменша кількість патентів приходить на телекомунікації та цифрові технології.

Далі відповідно четверте і п'яте місце займає Китай, але згідно даних ЄПО їх діяльність доволі не однозначна. У загальному рейтингу 25 найбільш активних компаній світу за кожним напрямом щодо патентування в Європі лише дві китайські компанії потрапили у цей рейтинг. Компанія Huawei, що має 134 патенти у сфері телекомунікацій та 494 патенти у галузі цифрових технологій. Друга компанія що потрапила у цей рейтинг ZTE Corporation, ця компанія займається виробництвом телекомунікаційного обладнання та мобільних телефонів і отримала у 2010 році 147 патентів у сфері цифрових технологій.

Шосте місце посідає Південна Корея. Загалом доволі чітко можна виявити чотири основні напрями патентування серед корейських компаній. З відривом у 10% перше місце займає сфера телекомунікацій (32% від загальної кількості патентів). Далі три галузі що в середньому мають однакові показники активності щодо патентування: цифрові технології (24%), електричні машини (22%) та комп'ютерні технології (22%). Дві корейські компанії, що мають питому вагу патентів це Samsung та LG. Компанія Samsung, компанія-виробник електроніки, світовий лідер в сфері виробництва напівпровідників, телекомунікаційного та цифрового медіаобладнання, а також у сфері технологій цифрової конвергенції. Найбільша кількість патентів зареєстрована в галузі комп'ютерних технологій – 238 патентів, хоча компанія має патенти і у сферах телекомунікацій, електричних машин та цифрових технологій. Компанія LG виробляє побутову електроніку, хімічну продукцію та телекомунікаційне устаткування і має дочірні компанії LG Electronics, LG Display, LG Telecom та LG Chem у більш ніж 80 країнах. Найбільша кількість патентів компанії зареєстрована у сфері телекомунікацій і нараховує 190 патентів. Динаміка розвитку патентування в Південній Кореї є доволі стабільною та динамічною, що дає можливість перспективного розвитку компаній країни на європейському патентному ринку.

Далі розглянемо структуру одержаних патентів Франції на 2010 рік. Найбільша кількість одержаних патентів належить до сфери цифрових технологій. Компанії, що заявили себе основними учасниками цього ринку це – Alcatel з кількістю 374 патенти та France Telecom

113 патентів. Ми бачимо, що далі найбільш розвинутою сферою для патентування є галузь транспорту, що представлена такими компаніями: Renault (96 патентів), Valeo (72 патенти), Michelin (66 патентів), Peugeot (57 патентів), Aircelle (37 патентів). Далі зі значним відривом у 15% від загальної кількості одержаних патентів – органічна хімія, 12% - медичні технології, 11% - телекомунікації. Найменшою популярністю у Франції для патентування вважається галузь біотехнологій.

На основі вже проведеного аналізу можна зробити підсумкові висновки стосовно того, які галузі найбільш розвинені у сфері інноваційних технологій, що потребують юридичного захисту за допомогою такого інструменту, як патент.

Кожна країна по своїй сутності має ті чи інші найбільш розвинені сектори економіки, що забезпечують найбільший приріст внутрішнього валового продукту. Засновуючись на цьому, ті чи інші підприємства починають свою діяльність саме в таких секторах економіки, що є «профільними» для держави. Тому області щодо одержання патентів у кожній з розглянутих країн будуть різними. В таб.1 розглянуті десять провідних країн та галузі, в яких одержання патентів є найбільш розвиненим.

Таблиця 1

Провідні країни та галузі в яких одержання патентів є найбільшим

Країна / Галузь	Медичні технології	Цифрові технології	Теле-комунікації	Комп'ютерні технології	Транспорт	Електричні машини
США	1783	1357	538	1058	255	307
Японія	294	694	911	841	677	902
Німеччина	-	63	42	126	800	592
Китай	-	147	53	-	-	-
П.Корея		354	239	325	-	239
Франція	231	487	196	-	644	42
Швейцарія	71	-	-	66	-	268
Великобританія	74	97	95	78	-	42
Нідерланди	287	92	38	172		355

Таким чином, можна зробити наступні висновки, що найбільш активними галузями в усіх країнах є медичні технології, цифрові технології, телекомунікації, комп'ютерні технології, транспорт, електричні машини. Всі інші галузі є винятковими у своїй активності для окремих країн.

Опираючись на аналіз кількості заявок на одержання патентів за 2010 рік в таблиці, вище можна зробити декілька висновків. США по праву займають перше місце у рейтингу найбільш активних учасників європейського патентного ринку. В цілому в країні розвинені все десять галузей, при чому найменші показники не опускаються нижче 4%, це каже про те що державна політики направлена на багатосторонній розвиток сучасного ринку інтелектуальної власності і впровадження даного сегменту ринку до усіх сфер діяльності від медицини до електричних машин та транспорту. У трьох із наведених вище шести галузей США лідирують, випереджаючи при цьому Японію – першого претендента на перше місце у даному рейтингу. Японія лідирує також у трьох галузях: телекомунікації, комп'ютерні технології та електричні машини, випереджаючи зі значним відривом всі інші країни. При цьому Японія не має жодного патенту, одержаного в Європі за сферою біотехнологій. Трійку лідерів замикає Німеччина, що лідирує лише в галузі транспорту. Всі інші країни, що потрапили до аналізу, не мають значних випереджених показників в галузях.

В кожній країні існує власне патентне відомство, але тонкість в тому, що всі крупні компанії незалежно від прописки реєструють свої винаходи в США. Попри це в Європі існує не тільки один з найбільших конкурентних ринків, але і добре функціонуюча система захисту авторських прав.

Таблиця 2

Основні показники великих компаній, щодо патентування

№	Назва підприємства	Штаб-квартира	Галузь	Виручка, млрд	Число патентів*
1	2	3	4	5	6
1.	Siemens	Берлін та Мюнхен, Німеччина	Електроніка, медобладнання	\$75,97	2135
2.	Philips	Амстердам, Нідерланди	Електроніка, медобладнання	\$25,42	1765
3.	Basf	Людвігсхафен, Німеччина:	Хімічна промисловість	\$63,87	1707
4.	Samsung	Сеул, Південна Корея	Електроніка	\$106,8	1691
5.	Qualcomm	Сан-Дієго, Каліфорнія, США	Засоби зв'язку	\$10,99	1682
6.	Panasonic	Кадома, Осака, Японія	Машинобудівництво	\$89,7	1400
7.	Robert Bosch	Герлінген, Німеччина	Машинобудівництво	\$47,3	1400
8.	Sony	Мінато та Токіо, Японія:	Електроніка	\$86,64 (2011)	1286
9.	LG	Сеул, Південна Корея	Машинобудівництво, нафтохімія	\$78,89	1263
10.	Bayer	Леверкузен, Німеччина	Хімія, фармацевтика	\$32,91	1123

За даними ЄПВ підрахована кількість одержаних патентів за 2010 рік, першу трійку складають європейські компанії Siemens, що отримала 2135 патентів, Philips – 1765 патентів і німецька компанія Basf, на рахунок якої 1707 патентів. Слід відмітити, що в десятку провідних компаній щодо патентування увійшла лише одна американська компанія – Qualcomm з кількістю патентів у 1682 штук. Це цікаво, зважаючи на те, що майже по всім галузям, на які спрямовані ресурси для отримання патентів американські компанії зокрема, та США в цілому посідає одні з перших місць.

В таблиці 2, щодо основних показників великих компаній стосовно патентування ми бачимо рейтинг 10 світових компаній, що найбільш активно втілюють в життя концепцію інтелектуальної власності на інноваційного суспільства. Наразі Siemens вважається одним з провідних концернів світу, що працює у галузі електротехніки, електроніки, енергетиці, машинобудування, медицині, зв'язку та світлотехніки. Виплати на витрати на НДДКР у 2010 фінансовому році склали 3,846 млрд євро, що значно перевищило показники 2009 року.

Компанія Philips за даними Всесвітньої організації інтелектуальної власності є одним з лідерів по запатентованим винаходам. За роки діяльності концерн зареєстрував понад 115 тис. патентів у більш ніж 60 напрямках бізнесу.

Компанією Philips були розроблені магнітофонна компакт-касета, компакт-диск, стільниковий телефон стандарту GSM, технології DVD, JPEG, MPEG, ксеноніві автомобільні лампи, УНР-лампи. Щорічно концерн виділяє на дослідницьку діяльність більше 8 % від всього обороту компанії.

Компанія Basf це найбільший у Німеччині та в світі хімічний концерн, на рахунок якого за 2010 рік 1707 патентів, одержаних в Європі. Стабільність діяльності компанії дозволила їй навіть у післякризовий період одержати виручку у розмірі 63,873 млрд євро, що є приростом обороту компанії на 26 % у порівнянні з 2009 роком.

Далі розглянемо динаміку вищезазначених показників великих компаній світу за 2010 рік. Тут наглядно бачимо безпосередній зв'язок між кількістю патентів та виручки. Це в свою чергу забезпечує стабільність функціонування компаній навіть в умовах кризисних явищ, виступаючи при цьому у вигляді забезпечення їх прибутків. Але велика кількість патентів, ще не дає гарантії на зростання виручки, основним завданням управлінського персоналу є якісне управління новими винаходами, технологіями і в цілому результатами інтелектуальної діяльності. Саме у зв'язку з цим ми бачимо, що наприклад, найвищий рівень виручки є у компанії Samsung, незважаючи на те, що у неї на 444 патенти менше одержано за 2010 рік аніж у компанії Siemens, що посідає першу сходинку даного рейтингу за кількістю патентів і лише 4 місце за об'ємом виручки. На другому місці компанія Panasonic, яка при кількості патентів у 1400 штук має об'єм виручки 89,7 млрд. доларів США, важливо буде відмітити, що компанія Robert Bosch, що має таку ж кількість патентів за 2010 рік (1400) отримала виручку у розмірі 47,3 млрд.доларів за 2010 рік. Таким чином, можна зробити висновок, що в не залежності від об'ємів виручки при тих або інших ринкових умовах та кризисних ситуаціях прямої залежності кількості патентів та виручки не спостерігається, але є більше шансів отримати найбільший прибуток, ніж ті компанії, які не впроваджують нові технології та не патентують їх.

Основні галузі, в яких одержано значну кількість патентів в провідних компаніях світу показала, що найбільша кількість патентів зосереджена саме на галузі електроніки та медобладнання (48%), далі з великим відривом – машинобудівна галузь (35%), хімічна промисловість (15%) та найменша кількість патентів провідних компаній світу зосереджена в галузі засобів зв'язку (2%).

Засновуючись на цих даних можна зробити висновок, що галузь електроніки та медобладнання на сьогоднішній час найбільш активно розвивається у плані нових технологій, винаходів та розробок, на цю сферу приходиться близько половини загальної кількості патентів серед найбільших компаній світу. На сьогоднішній день ця галузь є найбільш інноваційною та інтелектуально розвиненою, саме тому у вищезазначеному рейтингу перші місця належать компаніям Siemens та Philips, що працюють у галузі електротехніки, електроніки, енергетичні, машинобудування, медицині, зв'язку та світлотехніки.

Наразі для порівняння розглянемо галузевий склад одержаних патентів в Україні. Загалом за 2010 рік в країні було видано 3874 патенти на винаходи і 9405 патентів на корисну модель.

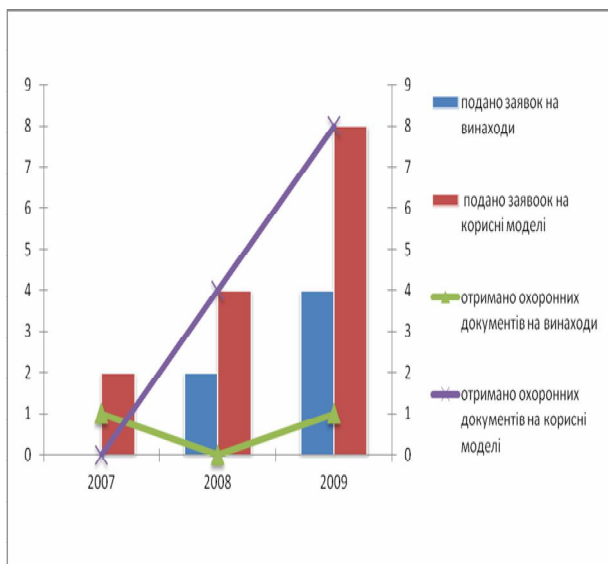

Рис. 6 - Кількість поданих заявок та одержаних охоронних документів на об'єкти права інтелектуальної власності (ОПВ), шт

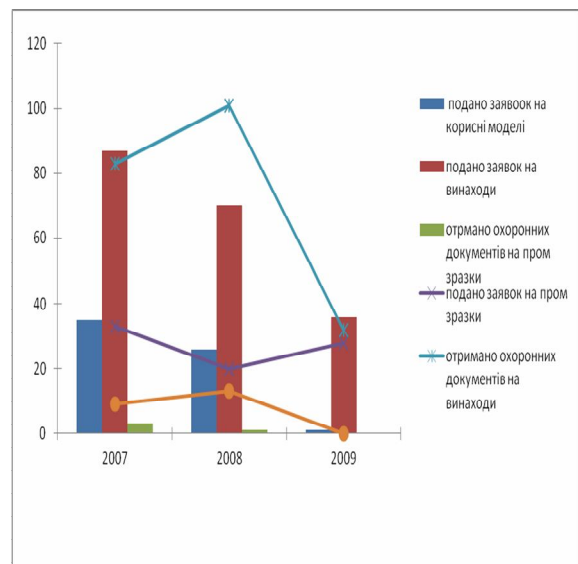

Рис. 7 - Кількість поданих заявок та одержаних охоронних документів на ОПВ, шт

У 2010 р. найбільшу кількість заявок подано за галузями: за напрямком органічної хімії – 11,7% від загальної кількості патентів, друге місце посідає медицина або ветеринарія, гігієна – 10,8% від загальної кількості патентів, 7% від загальної кількості патентів належить до галузі

техніко-електричного зв'язку, а також 4% і 4,4 відповідно галузь сільського господарства; лісівництва; тваринництва та галузь вимірювання та випробування. Зразу видно, що у порівнянні з направленням діяльності провідних країн та компаній світу Україна в свою чергу йде своїм шляхом, що в першу чергу засновано на характерному для країни кліматі та основній діяльності – сільському господарстві. З однієї сторони, це добре – розвивати сильні свої сторони. А з іншого боку, вже прийшов час вливатися у світовий простер та рухатися у напрямку світових інноваційних тенденцій.

Згідно особливостей Донецького регіону - одного з основних в секторі металургії, розглянемо вплив кількості патентів на підприємства ПАТ МК «Азовсталь» та ПАТ «ММК ім. Ілліча»

На рис. 6 ми бачимо кількість поданих заявок та одержаних охоронних документів на ОПВ МК "Азовсталь" за 2009 рік. Ми бачимо, що показники досить низькі, із 4 заявок на патент на винахід, отриманий був лише 1 патент, але попри це з 8 заявок на корисну модель всі вісім отримали охоронний документ. Це дуже низькі показники, хоча в динаміці ці показники зростають, навіть у порівнянні з минулими роками.

Наразі ми бачимо, що на цьому підприємстві трошки краща ситуація, за рахунок того що великий процент отриманих патентів у порівнянні з кількістю поданих заявок. Також значно вища активність щодо патентування, хоча у динаміці всі показники знизилися.

На наступних діаграмах ми можемо бачити кількість витрат, що пов'язані з ОПВ.

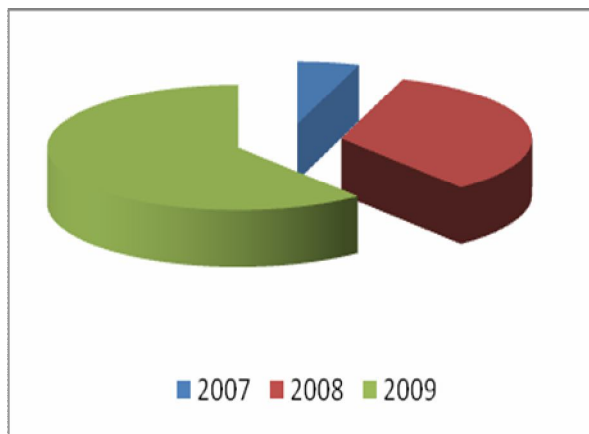

Рис. 8 - Витрати, пов'язані з охороною прав ОПВ на збори ПАТ МК "Азовсталь", тис.грн.

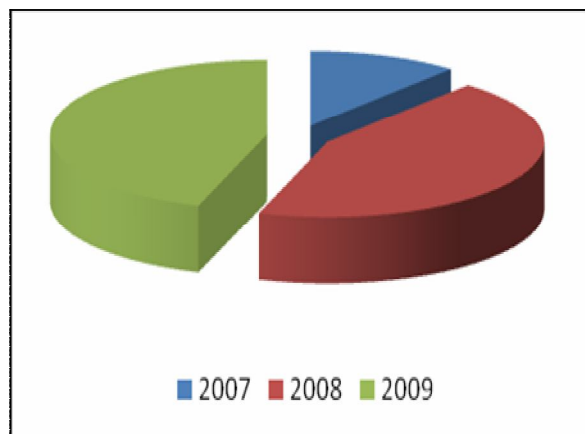

Рис. 9 - Витрати, пов'язані з охороною прав на ОПВ та їх використанням на збори ПАТ "ММК ім.Ілліча", тис.грн

Таким чином, ми бачимо, що є позитивна динаміка стосовно фінансування на охорону прав ОПВ на обох підприємствах. Ця динаміка є стабільною, і в перспективі кількість виділених фінансових ресурсів буде зростати відповідно до кількості одержаних патентів. Стосовно структури одержаних патентів, то в більшості вони зумовлені безпосередньо напрямом діяльності, в яку залучені обидва підприємства. Тобто основні одержані патенти пов'язані у першу чергу з самими процесом виробництва, а також зі способами підвищення його ефективності, мінімізації витрат та ресурсозбереження. Наразі це основні цілі, що ставлять перед собою винахідники, адже в умовах ринкових відносин швидкість реагування на зміни, що відбуваються на ринках є необхідна складова прибутковості підприємства. А в свою чергу мінімізація витрат, особливо якщо це пов'язано з енерго- та ресурсозбереженням.

Висновки

Встановлено, що в роботі великих підприємств є безпосередній зв'язок між успішністю компанії та долею нематеріальних активів, що беруть участь у діяльності підприємства. Інтелектуальний капітал, та результати такої діяльності в сучасному світі є доволі важливим механізмом забезпечення успішності компанії та зростання інноваційного потенціалу країни в цілому.

Саме тому основою дослідження став аналіз не тільки провідних компаній світу щодо патентування своїх винаходів, але і країн які представляють ці компанії. Адже направленість діяльності компаній формують в цілому і потенціал держави, та основні галузі діяльності в світі,

що будуть приносити найбільші прибутки.

В ході аналізу визначено, що на Європейському патентному ринку найактивнішими учасниками є США, Японія та Німеччина. Найбільш пріоритетними галузями, що є найбільш перспективними для винахідництва є: медичні технології, цифрові технології, телекомунікації, комп'ютерні технології, транспорт, електричні машини.

В роботі також був проведений аналіз патентної активності в Україні, визначені найбільш вагомі галузі, в яких відбувається патентування. На прикладі найбільших металургійних заводів України був проведений порівняльний аналіз витрат на охорону прав інтелектуальної власності. І таким чином ми прийшли до висновку, що на сьогоднішній день в умовах інформаційного суспільства результати інтелектуальної діяльності є невід'ємною складовою стабільного розвитку компанії та її прибутковості. В умовах кризи саме патенти, представляючи собою унікальний винахід тощо, можуть стати запорукою виживаності підприємства під натиском негативних явищ світової та національної економіки.

Список використаних джерел:

1. Закон України «Про охорону прав на винаходи і корисні моделі»
2. [Електронний ресурс]. - Режим доступу: http://posibnyky.vstu.vinnica.ua/i_v/4..html
3. Базилевич В.Д. Інтелектуальна власність: Підручник. – 2-ге вид., стер. – К. : Знання, 2008. – 431 с.
4. Європейське патентне відомство [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://www.epo.org/>
5. Державна служба статистики України [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua>

Bibliography:

1. The law of Ukraine "About the Protection of the Rights For the Inventions and the Utility Models". (Ukr.)
2. [Electronic resource]. Mode of access: http://posibnyky.vstu.vinnica.ua/i_v/4..html. (Ukr.)
3. Bazilevich V.D. The Intellectual Property: Textbook. - 2nd ed., erased. - K.: Knowledge, 2008. - 431 p. (Ukr.)
4. The European Patent Office [Electronic resource]. The mode of access: <http://www.epo.org/>. (Ukr.)
5. The State Statistics Service of Ukraine [Electronic resource]. The mode of access: <http://www.ukrstat.gov.ua>. (Ukr.)

Рецензент: Т.Г. Логутова
д-р екон. наук, проф., ДВНЗ «ПДТУ»

Стаття надійшла 15.11.2011

УДК: 339.727.22

© Литвиненко І.Л.*

ІНВЕСТИЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ УКРАЇНИ В СУЧАСНИХ УМОВАХ

У статті розглянуто питання активізації інвестиційної діяльності та напрями діяльності органів виконавчої влади щодо збільшення притоку інвестицій в Україну. Досліджено процеси іноземного інвестування в Україну та тенденції руху його обсягів. Виконано аналіз залучення прямих іноземних інвестицій в економіку України у першому півріччі 2011 року порівняно з відповідними періодами минулих років.

Ключові слова: інвестиційні ресурси, іноземне інвестування, економічне зростання, прями іноземні інвестиції.

Литвиненко І.Л. Инвестиционная деятельность Украины в современных условиях. В статье рассмотрен вопрос активизации инвестиционной деятельности и

* аспірант, ДВНЗ «Приазовський державний технічний університет», м. Маріуполь